

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
ПТУ №48 м. Новомосковська
протокол № 18 від 07 червня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
_____ І.В. Мазур
«_____» _____ 2023 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

закладу загальної середньої освіти III ступеня
професійно-технічного училища №48 м. Новомосковська
на 2023-2026 роки

Зміст

Вступ

Розділ 1 Призначення закладу освіти та засоби його реалізації.

Розділ 2 Опис моделі випускника закладу.

Розділ 3 Цілі та задачі освітнього процесу закладу.

Розділ 4 Навчальний план та його обґрунтування.

Розділ 5 Особливості організації освітнього процесу.

Розділ 6 Показники (вимірники) реалізації освітньої програми.

Розділ 7 Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

Вступ

Сьогодні освіта вже не підготовка до життя, а спосіб життя. Завдання закладу полягає у формуванні глобальної компетентності учня, необхідної кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Глобально компетентні люди мають застосовувати такі якості, характеристики і здібності, щоб не лише вивчати навколишній світ, а й жити в ньому. Педагогам, щоб допомогти учням стати глобально компетентними, потрібно не тільки розвивати ці якості у собі, а й шукати способи їх розвитку в учнів. За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями.

Потужну державу конкурентну економіку забезпечить згуртована спільнота творчих людей, відповідальних громадян, активних і підприємливих. Саме таких повинні готувати заклади освіти України.

Пріоритетного значення набуває завдання формувати в учнів систему загальнолюдських цінностей – морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей) та соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність). У центрі освіти має перебувати виховання в учнів відповідальності за себе, за добробут нашої країни. У здійсненні виховного процесу мають ураховуватися такі організаційні орієнтири: виховання не зводиться до окремих виховних занять; до створення виховного середовища залучається весь колектив закладу; викладач є взірцем людини вихованої, своїм прикладом він надихає і зацікавлює учнів; у плануванні діяльності враховуються індивідуальні нахили і здібності кожного учня, створюються належні умови для їх реалізації; співробітництво з іншими закладами освіти; активне залучення до співпраці психологів і соціальних педагогів; налагодження постійного діалогу з батьківською спільнотою.

Освітня програма професійно-технічного училища №48 м. Новомосковська (далі – ПТУ №48 м. Новомосковська або ЗП(ПТ)О) розроблена на виконання ст.33 Закону України «Про освіту», ст.15 Закону України «Про загальну середню освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 за № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», відповідно до типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 за № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації ЗП(ПТ)О єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, забезпечення умов для інтелектуального, соціального, морального, фізичного розвитку і саморозвитку кожного учня, що реалізується через оновлення змісту навчальних програм, методики проведення уроку, форм організації освітнього процесу.

Розділ 1. Призначення закладу освіти та засоби його реалізації

Професійно-технічне училище №48 м. Новомосковська у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту» іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами, Статутом закладу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.08.2013 № 1208, зареєстровано 17.09.2013 за № 12291050005000507.

Головною метою ЗП(ПТ)О є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями ЗП(ПТ)О в частині виконання компоненту ЗСО є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів інацій;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням закладу П(ПТ)О.

Заклад П(ПТ)О несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства заклад здійснює освітній процес відповідно до освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, а також:

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної – участь у всіх предметних та міжпредметних конкурсах різних рівнів, змаганнях; трудової – участь у всіх акціях по благоустрою та очистці території закладу; художньо-естетичної;

Освітні програми, реалізовані в ЗП(ПТ)О, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

В ПТУ №48 м. Новомосковська створені та функціонують: предметні методичні комісії, творчі групи, психологічна та соціальна служба.

Розділ 2. Опис «моделі» випускника закладу

Випускник закладу П(ПТ)О – особистість – цілісна, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення; патріот – за активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини; інноватор – здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Освітній процес у закладі спрямований на формування у випускника закладу П(ПТ)О ключових компетентностей необхідних для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- готовність до вибору професії відповідно до своїх здібностей та можливостей, потреб ринку праці.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читати і розуміти прочитане, висловлювати думку усно і письмово, критично мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення, конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект, здатність співпрацювати в команді.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу закладу П(ПТ)О

Враховуючи призначення і місце закладу освіти в освітньому просторі ПТУ №48 м. Новомосковська працює над досягненням таких цілей та задач:

- Забезпечити засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- Створити основу для адаптації здобувачів освіти до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- Формувати позитивну мотивацію здобувачів освіти до навчальної діяльності;
- Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я здобувачів освіти;
- Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
- Проведення атестації та сертифікації педагогів;
- Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази закладу.

Розділ 4. Навчальний план та його обґрунтування

Основним документом, що регулює навчально-виховний процес у закладі, є робочий навчальний план, що складений на основі Типових навчальних планів, розроблених та затверджених Міністерством освіти і науки України, із конкретизацією варіативної частини. Зміст робочого навчального плану є механізмом реалізації змісту освіти та одним із засобів формування «моделі» випускника. Зміст повної загальної середньої освіти створює передумови для всебічного розвитку особистості і визначається на засадах науковості і систематичності знань, їх значущості для соціального становлення людини.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів

На I курсі – 1310 годин/навчальний рік;

На II курсі – 1636 годин/навчальний рік;

На III курсі – 1330 годин/навчальний рік;

№№ групи	Професія	I курс	II курс	III курс
№ 1	«Кухар. Кондитер»	674	868	594
№11	«Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів. Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування»	646	768	736

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів по групах складає 4586 годин:

Група КК-7-23 – 2286 годин;

Група СЕ-6-23 – 2300 годин;

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план закладу, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру третього рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Вони містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, забезпечується вивченням базових предметів: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова (англійська)», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізична культура», «Захист України» та окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія».

Вибірково-обов'язковими предметами визначені: «Інформатика», «Технології.», що вивчаються на рівні стандарту.

Група КК-7-23 «Кухар. Кондитер»

Предмети	Кількість годин по курсам			Загальна кількість
	I курс	II курс	III курс	
Українська мова	38	58	44	140
Українська література	38	52	50	140

Іноземна мова (англійська)	33	46	61	140
Зарубіжна література	33	37		70
Історія України	33	36	36	105
Всесвітня історія	33	37		70
Громадянська освіта	33	37		70
Математика	57	90	63	210
Захист України	33	37	35	105
Фізика і астрономія	69	76	100	245
Біологія і екологія	38	65	37	140
Хімія	38	54	30	122
Географія	34	36	17	87
Технології: Кулінарія		35		35
Технології: Основи підприємницької діяльності		35		35
Технології: Краса і здоров'я	35			35
Інформатика	30	35	40	105
Фізична культура	99	102	81	282

**Група СЕ-6-23 «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів.
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування»**

Предмети	Кількість годин по курсам			Загальна кількість
	I курс	II курс	III курс	
Українська мова	45	64	31	140
Українська література	40	59	41	140
Іноземна мова (англійська)	36	65	39	140
Зарубіжна література	35	35		70
Історія України	34	37	34	105
Всесвітня історія	33	37		70
Громадянська освіта	33	37		70
Математика	55	90	65	210
Захист України	28	30	47	105
Фізична культура	105	99	93	297
Фізика і астрономія	49	48	148	245
Біологія і екологія	37	50	52	140
Хімія	37	46	39	122
Географія	25	17	45	87
Інформатика	19	19	67	105
Технології: Основи автоматики і робототехніки	35			35
Технології: Основи підприємницької діяльності		35		35
Технології: Креслення			35	35

З метою врахування індивідуальних освітніх потреб та інтересів учнів,

діагностування прогалин в знаннях учнів, організації роботи зі здібними та обдарованими учнями, підготовкою учнів до ЗНО проводяться індивідуальні та групові заняття з різних дисциплін.

Група КК-7-23 «Кухар. Кондитер»

Назва факультативу	Кількість годин по курсам			Загальна кількість
	I курс	II курс	III курс	
Стилістика української мови	-	17	28	45
Математика готуємось до ЗНО	-	35	35	70
Підготовка до ЗНО. Історія України	-	-	35	35

Група СЕ-6-23 «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів. Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування»

Назва факультативу	Кількість годин по курсам			Загальна кількість
	I курс	II курс	III курс	
Стилістика української мови	-	15	30	45
Математика готуємось до ЗНО	-	35	35	70
Підготовка до ЗНО. Історія України	-	-	35	35

Відповідно до робочого навчального плану педагогічні працівники закладу П(ПТ)О самостійно добирають програми, підручники, навчальні посібники, що мають гриф Міністерства освіти і науки України, а також науково-методичну літературу, дидактичні матеріали, форми, методи, засоби навчальної роботи, що мають забезпечувати виконання статутних завдань та здобуття освіти на рівні державних стандартів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати викладач у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку,

		аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення неvnормованих іношомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іношомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні

		моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задач; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню

		траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне

		обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та

громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. У програмі виокремленні наскрізні лінії «Основи професійної мобільності», «Громадянська свідомість», «Основи споживчих знань», які інтегрують ключові і загальнопредметні компетентності і сприяють формуванню в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу

ПТУ №48 м. Новомосковська працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні – субота і неділя.

Відповідно до Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» тривалість академічної години – 45 хвилин.

Структура навчального року (тривалість навчальних занять, поділ на семестри та режим роботи) встановлюються навчальним закладом у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом.

Крім різних форм обов'язкових навчальних занять, у закладі проводяться індивідуальні, групові, факультативні та інші позакласні заняття та заходи, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдаровань.

Згідно частини 4 статті 26 р. Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації здобувачів освіти закладу, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Прийом громадян до закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється в порядку, встановленому закладом освіти на підставі правил прийому до закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки.

Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

На рівні закладу розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє судити про те, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний «продукт» діяльності закладу відповідає ідеальній «моделі» випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, тренінгах, онлайн - курсах, дистанційне навчання – протягом року);

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно- правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання – 2 рази на рік);

- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та атестаційним вимогам: кабінети, майстерні, спортзал, бібліотека, наявність Інтернету – 1 раз на рік);

- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань);

- моніторинг досягнення учнями результатів навчання

(компетентностей) (здійснення поточного, тематичного, проміжного і вихідного контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета – на кожному уроці), тематичне – в кінці вивчення теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці закінчення вивчення програмового матеріалу, зовнішнє незалежне оцінювання, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року);

- моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);

- продовження навчання (аналіз вступу у ЗВО України та за її межами - 1 раз на рік).

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості ЗП(ПТ)О в сфері ЗСО є:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в закладі;

- постійний моніторинг змісту освіти;

- спостереження за реалізацією освітнього процесу;

- моніторинг технологій навчання;

- моніторинг ресурсного потенціалу закладу;

- моніторинг управління ресурсами та процесами;

- спостереження за станом соціально-психологічного середовища закладу;

- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;

- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні.

Виховання учнів у закладі П(ПТ)О здійснюється під час проведення уроків, у процесі позаурочної роботи. Цілі виховного процесу в закладі визначаються на основі принципів, закладених у Конституції та законах України, інших нормативно-правових актах.

Весь навчально-виховний процес у закладі зорієнтований на учня, розвиток його талантів, виховання загальнолюдських цінностей, поваги до іншої людини, любові до власної країни. Виховання позитивних рис характеру та чеснот здійснюється через наскрізні лінії та зміст освіти. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального та виховного середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного розвитку учнів;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжгрупові та загальні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою, життєвим досвідом учнів та їх інтересами.
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності ідумок. В рамках розвитку соціальної і громадянської компетентності діє учнівське самоврядування, яке намагається втілити принципи і механізми функціонування суспільства в межах закладу. У подальшому учнівський та викладацький колективи намагатимуться діяти так, щоб активна участь у житті закладу викликала у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — був націлений на формування порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад викладача покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання та виховної діяльності, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. ЗП(ПТ)О потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку здобувача освіти, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожного учня – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні **типи уроку:**

формування компетентностей; розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути проекти, екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Розділ 8. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Реалізація змісту освіти у закладі П(ПТ)О та досягнення прогнозованого результату її роботи забезпечується програмно-методичним матеріалом, що відповідає Переліку навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти III ступенів, затвердженого наказами МОН від 23.10.2017 №1407, 24.11.2017 №1539, 14.07.2016 №826, 03.08.2022 №698 (Додаток 1).

ЗАКОНОДАВЧА БАЗА ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ПИТАННЯМ ЩОДО РОЗРОБКИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЗП(ПТ)О В СФЕРІ ЗСО:

1. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту».
2. Закон України «Про загальну середню освіту».
3. Наказ МОН України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (для 10-х класів, Державний стандарт 2011 року).
4. Наказ МОН України від 20.04.2018 №406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (для 11-х класів, Державний стандарт 2004 року).
5. Наказ МОН України від 23.10.2017 №1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти».
6. Наказ МОН України від 24.11.2017 №1539 «Про надання грифу МОН навчальним програмам з фізики і астрономії для учнів 10-11 класів та польської мови для учнів 5-9 та 10-11 класів закладів загальної середньої освіти».
7. Наказ МОН України від 14.07.2016 №826 «Про затвердження навчальних програм для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів».
8. Постанова КМУ від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти».
9. Постанова КМУ від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти».

Додаток 1

Найменування навчальних (освітніх) програм навчальних дисциплін	Наявність (так/ні)	Ким затверджено	Рік затвердження
Програма з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання, 10-11 класи, рівень стандарту	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
Українська література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, 10-11 класи, рівень стандарту	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
Зарубіжна література. Програма для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання, рівень стандарту	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 03.08.2022 №698
Навчальна програма з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, рівень стандарту	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
Фізика і астрономія. Навчальні програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти(рівень стандарту, профільний рівень)Авторський колектив під керівництвом Ляшенка О. І.	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
Хімія. 10-11 клас, рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
Біологія і екологія. 10-11 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10 – 11 класи Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
Історія України. Всесвітня історія, 10-11 клас навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 03.08.2022 №698
Громадянська освіта навчальна програма інтегрованого курсу для 10 класів загальноосвітніх навчальних закладів	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 03.08.2022 №698
Географія 10-11 класи (рівень стандарту)	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 03.08.2022 №698
Інформатика навчальна програма для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту)	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 03.08.2022 №698
Технології 10-11 класи (профільний рівень)	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
Навчальна програма «Захист України» для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту)	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 03.08.2022 №698

Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту)	так	Міністерство освіти і науки України	Наказ МОН України від 03.08.2022 №698
Програма факультативного курсу «Стилістика сучасної української мови» для 10 - 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів	так	Міністерство освіти і науки України	Лист ПТЗО від 02.07.2013 № 14.1/12-Г-260
Математика готуємось до ЗНО	так	Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах науково-методичною комісією з математики НМР з питань освіти Міністерства освіти і науки України	Протокол № 4 від 24.06.2010р.
Підготовка до ЗНО. Історія України. Авторська програма Бабич М. М. (оновлена викладачем згідно з програмою «2019р.)	так	Схвалено та рекомендовано науково-методичною радою КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Протокол №3 від 08.10.2015 р.